

Listopad 2016

MŚP handlujące z zagranicą a ryzyko kursowe 2016

Raport z badania 4P research mix dla instytucji płatniczej AKCENTA

4P
research
mix

akcenta
obsługa transakcji walutowych

Szanowni Państwo!

AKCENTA jest instytucją płatniczą, która na co dzień realizuje międzynarodowe płatności, wymienia waluty oraz zabezpiecza przed ryzykiem walutowym polskie i europejskie firmy. Z naszego doświadczenia jasno wynika, że kwestie dotyczące obsługi walutowej, a przede wszystkim eliminowania ryzyka kursowego, mogą mieć ogromne znaczenie dla finansów przedsiębiorstwa. I choć coraz częściej spotykamy się z aktywnym podejściem firm do tej sfery zarządzania finansami, to jednak bardzo wielu przedsiębiorców nadal nie ma świadomości lub dysponuje ograniczoną wiedzą o dostępnych narzędziach i usługach, które pozwalają na sprawne i bezpieczne zarządzanie transakcjami walutowymi.

Dlatego wspólnie z domem badawczym 4P research mix już po raz drugi zapraszamy do zapoznania się z wynikami badania przeprowadzonego na polskich eksporterach i importerach z sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw, czyli grupie, która na ryzyko kursowe jest szczególnie narażona.

W tym roku chcielibyśmy odpowiedzieć na pytanie jak duża przestrzeń do edukacji przedsiębiorców pozostaje w tej materii oraz pokazać jakie są ich motywacje i postawy wobec zagrożeń związanych z niekorzystnymi zmianami kursów walut.

Jestem przekonany, że niniejsza publikacja rzuci eksporterom i importerom więcej światła na zagadnienia ochrony przed ryzykiem kursowym i pomoże w poszerzeniu wiedzy na temat służących temu narzędzi i strategii.

Życzę ciekawej lektury,

Radosław Jarema

Dyrektor zarządzający AKCENTY w Polsce

Treść raportu

Najważniejsze wnioski z badania	s. 4
Wiedza	
Wiedza na temat możliwości wyeliminowania ryzyka kursowego.....	s. 8
Strategie	
Stosowanie zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym.....	s. 9
Gdzie eksporterzy i importerzy szukają rozwiązań ograniczających ryzyko kursowe?.....	s. 10
Rodzaje stosowanych przez MŚP zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym.....	s. 11
Motywacje	
Co skłania firmę do zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?.....	s. 12
Bariery dla zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym.....	s. 13
Prognozy	
Plany firm dotyczące zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym.....	s. 14
Przewidywania dotyczące poziomu zamówień w najbliższym roku.....	s. 15

Metodologia badania

Badanie „Ryzyko walutowe w polskich MŚP 2016” przeprowadziła firma 4P research mix na zlecenie instytucji płatniczej AKCENTA na przełomie września i października. Dane zebrano metodą telefonicznych, standaryzowanych wywiadów kwestionariuszowych wspomaganym komputerowo (CATI) na próbie 200 przedsiębiorstw z sektora MŚP, prowadzących działalność eksportową (N=100) / importową (N=100), w których eksport / import stanowi istotną część lub większość obrotów firmy. Na pytania odpowiadali właściciele, dyrektorzy finansowi lub osoba odpowiadająca za finanse przedsiębiorstwa.

Cytowanie danych z niniejszego opracowania za: “MŚP handlujące z zagranicą a ryzyko kursowe 2016. Badanie AKCENTY”.

Najważniejsze wnioski z badania

Wiedza na temat możliwości wyeliminowania ryzyka kursowego

Prawie 70% przedsiębiorców sądzi, że ryzyko kursowe można tylko w pewnym stopniu ograniczać. Nadal blisko co czwarty importer (24%) i co piąty eksporter (20%) błędnie twierdzi, że ryzyka nie można wyeliminować ani nawet zminimalizować.

Zaledwie 6% firm z sektora MŚP zajmujących się wymianą handlową z zagranicą (5% importujących i 7% eksportujących firm) wie, że ryzyko kursowe dla danej transakcji można całkowicie wyeliminować.

Niski odsetek firm, które wiedzą o możliwości wyeliminowania ryzyka związanego z zmianami kursów walut pokazuje, że polscy przedsiębiorcy nie znają podstawowych narzędzi, które to gwarantują, czyli transakcji typu forward.

Najważniejsze wnioski z badania

Strategie zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym

Odsetek MŚP zajmujących się wymianą handlową i stosujących zabezpieczenia kursowe właściwie nie zmienił się w porównaniu z wynikami z poprzedniego roku i nadal wynosi 22%.

Firmy zabezpieczające się przed ryzykiem kursowym korzystają przeważnie z pomocy banków (60% wśród eksporterów i 76% wśród importerów). Znacznie rzadziej firmy chronią się na własną rękę. Taką strategię częściej realizują eksporterzy (30%) niż importerzy (20%). Znikomy odsetek korzysta z usług instytucji płatniczych (2%).

Najpopularniejszym rozwiązaniem wybieranym przez firmy do zabezpieczenia swoich transakcji walutowych, podobnie jak w zeszłym roku, jest forward. Stosuje go 74% chroniących się przed ryzykiem walutowym firm. Przy czym odsetek w przypadku eksportujących i importujących firm był bardzo zbliżony.

Eksporterzy częściej stosują strategie polegające na przeniesieniu ryzyka kursowego na kontrahentów uwzględniając margines na możliwe wahania notowań w cenach dla odbiorców lub fakturując transakcje w walucie krajowej.

Najważniejsze wnioski z badania

Co motywuje, a co zniechęca eksporterów i importerów do zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym?

Wśród firm stosujących zabezpieczenia, głównym powodem korzystania z takich rozwiązań była chęć eliminacji potencjalnych strat przy niekorzystnych zmianach kursów walut (47%) oraz pewność co do przyszłej marży na kontrakcie w obcej walucie i tym samym możliwość łatwiejszego planowania przyszłych operacji (40%).

Trzecim najczęściej wymienianym powodem decyzji o zabezpieczeniu firmy przed ryzykiem kursowym była propozycja ze strony banku lub instytucji płatniczej (23%).

Najczęstszymi powodami niestosowania zabezpieczeń podawanymi przez MŚP, które nie chronią kontaktów przed ryzykiem kursowym są: niedocenianie wpływu ryzyka kursowego wynikające z przekonania o nie dość dużych wartościach transakcji firmy (34%) oraz strategia przenoszenia ewentualnych dodatkowych kosztów związanych z wahaniami na klientów i kontrahentów poprzez uwzględnianie ewentualnych wahań kursów w cenach produktów bądź usług (32%).

Najważniejsze wnioski z badania

Plany eksporterów i importerów dot. ograniczania ryzyka kursowego oraz prognozy poziomu zamówień na przyszły rok

Ponad 40% handlujących z zagranicą MŚP rozważa skorzystanie z zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym w ciągu najbliższego roku.

Liczba firm planujących lub rozważających zabezpieczenie swoich kontraktów (41%) wzrosła o prawie 10 punktów procentowych w porównaniu z wynikami z 2015 r. (32%).

Nadal blisko co piąty przedsiębiorca (21%) deklaruje, że na pewno nie zabezpieczy kontraktów swojej firmy przed ryzykiem kursowym.

Handlujące z zagranicą MŚP dość optymistycznie patrzą na kwestię ilości zamówień w przyszłym roku. Aż 29% ich przedstawicieli spodziewa się wzrostu zamówień, 60% nie przewiduje zmian i zaledwie 5% oczekuje spadku.

Wiedza o możliwości wyeliminowania ryzyka kursowego

Radosław Jarema, AKCENTA:

Podczas naszych spotkań i rozmów z przedsiębiorcami okazuje się, że możliwość wyeliminowania ryzyka kursowego jest dla nich często zupełnym zaskoczeniem. Potwierdza to nasze badanie – tylko 6% ankietowanych zgodziło się z prawdziwym twierdzeniem, że ryzyko kursowe można całkowicie wyeliminować. Właśnie temu służą transakcje forward, dzięki którym firma może „zarezerwować” sobie kurs na przyszłość, a w efekcie wahanía notowań nie będą miały wpływu na wysokość przyszłej marży. Co więcej, forwardy są dla MŚP dostępne łatwo i całkowicie za darmo.

Czy ryzyko kursowe na kontraktach rozliczanych w obcej walucie?

Eksporтеры

Importerzy

Trudno powiedzieć

Nie można ani ograniczać,
ani wyeliminować

Można ograniczać tylko
w pewnym stopniu

Można całkowicie
wyeliminować

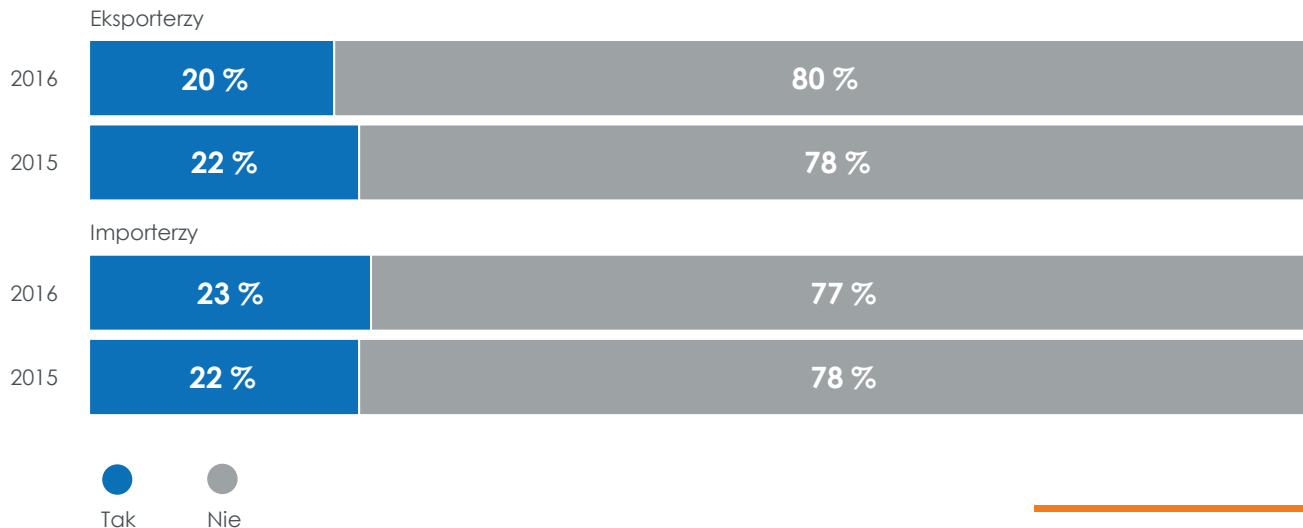

Stosowanie zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym

Radosław Jarema, AKCENTA:

Zarówno w ubiegłym, jak i bieżącym roku mniej niż jeden na czterech przedsiębiorców z sektora MŚP zabezpieczał się przed ryzykiem kursowym. Brak zmiany w tym zakresie niepokoi, bo MŚP mają mniejsze rezerwy niż wielkie firmy i w rezultacie są bardziej wrażliwe na zachwianie równowagi finansowej w wyniku gwałtownych zmian kursów walut.

Czy w ostatnim roku firma korzystała z jakichś form zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym?

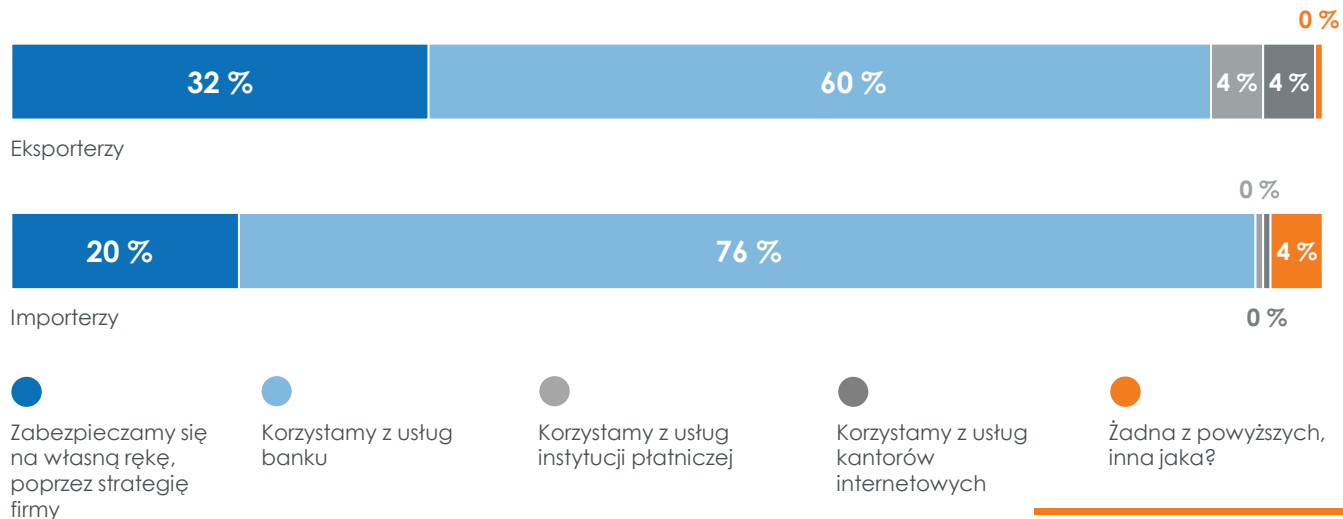

Podstawa:
cała próba: n=200,
importerzy: n=100,
eksporterzy: n=100

Gdzie eksporterzy i importerzy szukają rozwiązań ograniczających ryzyko kursowe?

Radosław Jarema, AKCENTA:

Wielu przedsiębiorców korzysta z usług obsługi walutowej w banku ze względu na przyzwyczajenie. Taka praktyka może często prowadzić do przepłacania. Równie bezpieczną, ale i nierzadko dużo korzystniejszą cenowo obsługę przedsiębiorcy mogą znaleźć także w instytucjach płatniczych, które specjalizują się w obsłudze tej sfery finansów firmy.

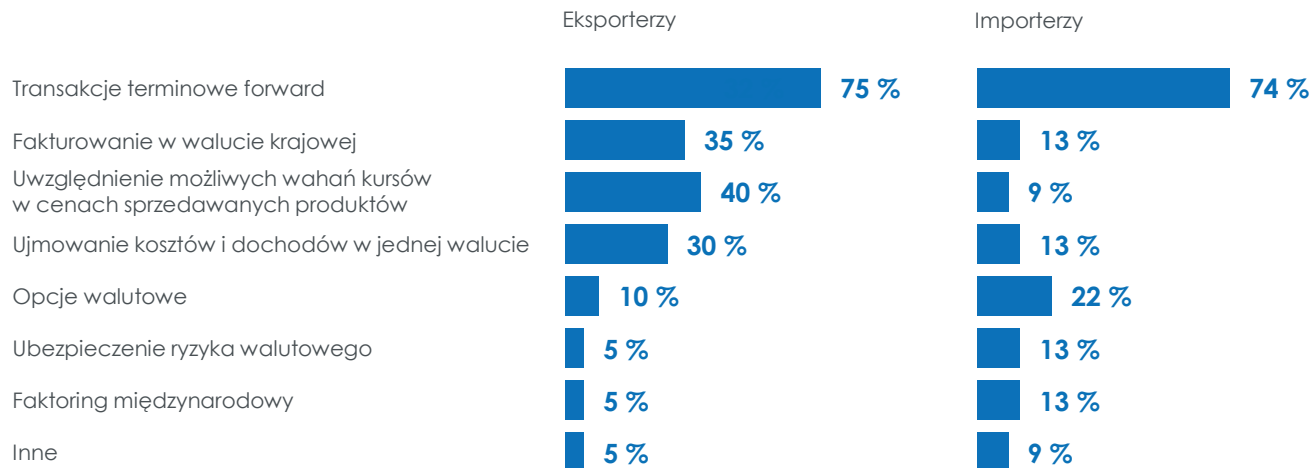
Podstawa:
Firmy stosujące
zabezpieczenia: n=43,
importerzy: n=23,
eksporterzy: n=20

Rodzaje stosowanych przez MŚP zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym

Radosław Jarema, AKCENTA:

Forward to najprostsze i najlepsze narzędzie zabezpieczania transakcji przed ryzykiem kursowym dla firm, w tym szczególnie dla tych z sektora MŚP. Jest łatwo dostępne, darmowe i wygodne. Nic więc dziwnego, że eksporterzy i importerzy wybierają je najczęściej.

Z jakich form zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym firma korzystała/korzysta?

Podstawa:
 Firmy stosujące zabezpieczenia: n=43,
 importerzy: n=23,
 eksporterzy: n=20
 Pytanie wielokrotnego wyboru

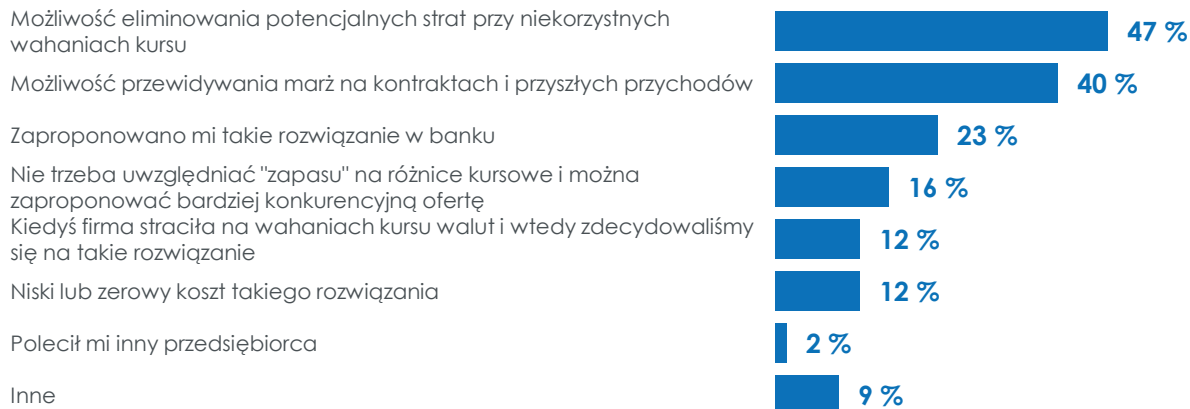
Co skłania firmę do zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym?

Radosław Jarema, AKCENTA:

Zaskakująco niewiele firm decyduje się na zabezpieczenie firmy przed ryzykiem kursowym ze względu na negatywne doświadczenia. Polskim MŚP częściej przyświeca zapobiegliwość i korzyść w postaci pewności co do wysokości marży na kontrakcie.

Co skłoniło firmę do skorzystania z zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym?

Możliwość wskazania 2 najważniejszych powodów.

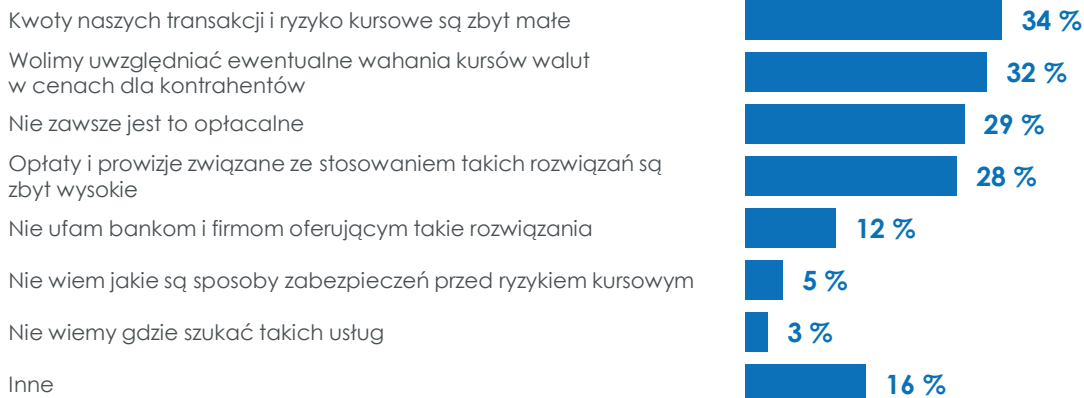
Bariery dla zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym

Radosław Jarema, AKCENTA:

Wśród polskich firm nadal krąży wiele mitów na temat narzędzi zabezpieczania przed ryzykiem kursowym, co z kolei sprawia, że wielu przedsiębiorców w ogóle rezygnuje z zabezpieczeń. Ponad 1/3 MŚP (34%) sądzi, że są to rozwiązania przeznaczone tylko dla dużych firm, dokonujących transakcji na wysokie kwoty. A to nieprawda, bo np. w ofercie instytucji płatniczych firmy z sektora MŚP znajdują ofertę skierowaną właśnie do nich. Wbrew temu co stwierdziło 28% badanych przedsiębiorców, rozwiązania takie jak np. forward są dostępne nawet za darmo, bez żadnych opłat czy prowizji.

Dlaczego firma nie zabezpiecza się przed ryzykiem kursowym?

Możliwość wskazania 2. najważniejszych powodów.

Podstawa:
Firmy nie stosujące
zabezpieczeń: n=157,
importerzy: n=77,
eksporterzy: n=88
Pytanie wielokrotnego wyboru

Plany firm dotyczące zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym

Radosław Jarema, AKCENTA:

W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wzrost liczby firm rozważających lub planujących zabezpieczenie przed kursem kursowym z 32% w 2015 do 41% w 2016 roku. Jednak nadal bardzo duży odsetek przedsiębiorców z sektora MŚP na pewno lub prawdopodobnie nie chce skorzystać z zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym. To oznacza, że ci przedsiębiorcy to ryzyko wezmą na siebie albo przerzucą na je na klientów w postaci wyższych cen, co z kolei może prowadzić do obniżenia konkurencyjności. Tymczasem dogodnie dla MŚP rozwiązania, takie jak forwardy, są dostępne łatwo, szybko i bezpłatnie.

Czy w ciągu najbliższego roku firma planuje skorzystać z jakiej form zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym?

Eksporterzy

Importerzy

Chcę skorzystać z takiej możliwości

Być może skorzystam z takiej możliwości

Raczej nie skorzystam, choć nie wykluczam definitywnie

Na pewno nie skorzystam z takiej możliwości

Podstawa:
cała próba: n=200,
importerzy: n=100,
eksporterzy: n=100

Przewidywania dotyczące koniunktury w eksportujących i importujących MŚP w najbliższym roku

Radosław Jarema, AKCENTA:

To świetnie, że niemal 30% handlujących z zagranicą MŚP spodziewa się w najbliższym roku wzrostu zamówień. To także oznacza więcej lub większe transakcje, a więc i wyższe ryzyko kursowe. Warto pamiętać, że również MŚP mogą się przed nim w łatwy sposób zabezpieczyć.

Czy w perspektywie roku w firmie prognozowany nastąpi?

Eksporterzy

Importerzy

Trudno powiedzieć

Spadek zamówień

Utrzymanie się poziomu
zamówień na obecnym
poziomie

Wzrost zamówień

akcenta

obsługa transakcji walutowych

AKCENTA to międzynarodowa instytucja płatnicza oferująca obsługę walutową dla firm. Specjalizuje się w wymianie walut, realizacji płatności zagranicznych i transakcjach zabezpieczających kursy walut. Pomaga firmom eliminować ryzyko walutowe za pomocą transakcji forward oraz ma w swoim portfelu wszystkie waluty standardowe oraz 120 walut egzotycznych. AKCENTA działa na rynkach finansowych od ponad 19 lat, obecnie w 5 krajach Europy Środkowej: w Czechach, w Polsce, w Rumunii, na Słowacji i na Węgrzech. AKCENTA ma 27 tys. Klientów, dla których w 2015 r. zrealizowała transakcje walutowe o łącznej wartości blisko 12,7 mld zł.

AKCENTA, jako podmiot świadczący usługi płatnicze i walutowe, podlega ścisłemu nadzorowi finansowemu w zakresie określonym w odpowiednich pozwoleniach. AKCENTA jest obecna w Polsce w ramach pozwolenia na działalność wydanego przez Narodowy Bank Czeski, które w procesie notyfikacji było zgodnie z art. 17 i 25 Dyrektywy w sprawie usług płatniczych (Payment Service Directive 2007/64/WE), przekazane Narodowemu Bankowi Polskiemu i Komisji Nadzoru Finansowego. Działalność AKCENTY jest także potwierdzona przez Komisję Nadzoru Finansowego w rejestrach i ewidencjach w dziale rejestrów firm inwestycyjnych w sekcji zagraniczne firmy inwestycyjne bez oddziału.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.akcenta.pl>

Kontakt dla Klientów:

AKCENTA CZ a. s.
tel.: +48 22 208 00 98
email: info@akcenta.eu

Kontakt dla mediów:

Agnieszka Smuzewska
tel.: +48 517 077 554
email: agnieszka.smuzewska@zoom-bsc.pl